

Izhaja, izvenredni ponedeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: A. Aškaga št. 20, I. nadstropje. Dopolni naj se pošilja pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vrnejo. Prof. F. Perle. — Lastnik tiskarna Edinost. Tisk: Znanja za mesec L 7.—, 3 mesece L 19.50, pol leta L 35.—, za inozemstvo mesečno 5 lir več. — Telefon uredništva in upr. 11-57.

Licejska knjiznica LJUBLJANA - J.

# EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v Mesecnosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent. osmrtice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov po L 2.—. Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj po L 2.—. Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. I. nad. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

## Znamenja na obzorju

Na konferenci socializmov unitarcev, ki je zborovala v Rimu v dneh 28. do 30. marca, se je doseglo popolno soglasje glede potrebe stranke ob sedanjem političnem položaju v Italiji. Kakor znano, so se unitarci ločili od maksimalistov v oktobru leta 1922. S tem se je ustanovila stranka unitarcev. Že v prvih dneh se je pridružilo 5000 članov. Po umoru Matteottija, ki je bil politični tajnik stranke, pa do danes je število članov naraslo na 32.000. Pri zadnjih političnih volitvah je glasovalo za to stranko 423.000 volilcev. Ta številka kaže, da se je stranka stalno množila. Tudi njena glasila uspevajo vedno bolj kljub sedanjim skrajno strogi cenzuri.

Na kongresu je vladalo popolno soglasje v spoznanju, da morajo ob sedanjih razmerah italijanski socialisti skupno postopati z drugimi strankami, ki se borijo za svobodo in demokracijo, ker da gre za temeljne vrednote človeške kulture, turne skupnosti, za svobodo in enakost državljanov pred zakoni. Govorniki so s poudarkom naglašali načelno pravico delavstva do stavke, obenem pa tudi, da je treba dva-trikrat dobro premisliti, predno se odločijo za stavko.

Znamenito so bile besede Trevesa, ki se je odločno izjavil za sodelovanje socializmov s srednjimi stanoviti. Ti da so žrtve plutokracije istotako, kakor proletarijat. Tudi Turati je izrazil isto misel. Menil je: "Socialisti smo, ker demokraciji, in demokraciji, ker socializmi." S to izjavo se je tudi Turati izrekel za sodelovanje z demokratskimi strankami in je v podkrepitev svojega nazora menil: Če komu zmanjkuje sapa za dihanje in odlaga delo, da odpre okna, se s tem ne izneverja delu. Marveč ostaja pri delu s tem, da brani svoj obstanek!

Kongres je enoglasno odobril politično taktiko stranke. Stranka naj gre z blokom opozicij. Ima svoj cilj sedanosti, ki je potrebna etapa, na poti do cilja bodočnosti. Tisti, ki nočejo tega, so krivi socialisti. Sedaj ne gre za to, da bi si ogledovali sopotnike, marveč da smo pripravljeni. Pretrpeti mora hudo in stremeti za velikim. V tem smislu je sestavljen sklep, ki je bil enoglasno sprejet.

Slični taktiki sledi delavska stranka (Labour Party) na Angleškem. Tudi ta je za pozitivno sodelovanje v državnem življenju uverjena, da ji je na ta način določena vodilna vloga v državi. Odločno odklanja katastrofalne načrte tretje internacionale.

Sporočeno z njo gre velika francoska socialna demokracija. Tudi ta sodeluje aktivno v političnem in parlamentarnem življenju skupno s sorodnimi demokratskimi strankami.

Na Nemškem potiska socialna demokracija komuniste v politično ozadje bolj in bolj. To so evidentno pokazali nje sjajni uspehi te zadnje dni pri volitvi predsednika države.

Tudi v Avstriji in Jugoslaviji je komunistično gibanje potisnjeno v politično brezpomembnost.

Nazadovanje komunistov v češkoslovaški republiki kaže sedanja akutna kriza v tej stranki. Posebno jasno se je to pokazalo s polomom komunistične stavke v rudniškem revirju na Moravskem kljub vsemu agitatoričnemu in propagandističnemu aparatu. Velika večina češkoslovaškega delavstva odklanja tehniko političnega boja komunistov. Ti imajo veliko premoč proti sebi. Delavstvo se je odločilo za evolucijske metode, metode postopnega razvoja in odklanja romantično revolucionarstvo, ker vidi uspehe prvo imenovanih metod. Voditelji socialne demokracije učijo, da je socialna politika delo dograjanja, a za to da je potrebno mehanično sodelovanje posebno gospodarskih komponentov. Revolucionarske metode da so le v oviro. Delavstvo da mora računati s podanimi razmerami, ne pa z — obljubami. Zato je številna in razumna večina v taboru tistih, ki so za pozitivno politično taktiko — dejanskega postopnega sodelovanja v državi in z državo.

Znamenit in velesimptomatičen dogodek v borbi med socializmom in komunizmom, med evolucijo in revolucijo, so prinesle te dni volitve v belgijsko poslansko zbornico. Socialisti so izvajali tako isajšen uspeh, da bodo poleg močnega katoliške stranke najmočnejša stranka v zbornici, dočim so komunisti doživeli popoln poraz. Obsojeni so v politično obnemoglost.

Nasteli smo dejstva, ki ne potrebujejo nadaljnjega komentarja. Znaki so to na obzorju, ki govorijo, da se proletarijat srednje in zapadne Evrope obrača od revolucionarne taktike tretje internacionale in da se usmerja na poti konstruktivne, realistične taktike socialne demokracije. Zmaguje pametna izprevidnost.

## Protest češkoslovaških organizacij proti apostolskemu nunciju

PRAGA, 9. Udrženje legijonarjev, narodna češkoslovaška cerkev, udruženje svobodne misli in številne napredne organizacije so protestirale proti mons. Marmaggu radi vmešavanja v notranjo češkoslovaško politiko. Apostolski nuncij mons. Marmaggi je namreč vložil pri vladi protest proti uvedbi praznika Ivana Husa in proti ukinitvi praznika sv. Ivana Nepomuka. Navedene organizacije izjavljajo, da bi ugneli nastop mons. Marmaggi, motili notranji mir v državi.

## Mussolini prevzel funkcije

vojne ministra  
RIM, 9. Davi ob 11. uri se je ministri predsednik Mussolini podal na vojno ministrstvo, kjer je prevzel funkcije vojnega ministra. Sprejela sta ga generala Di Giorgio in državni podtajnik Clerici. Di Giorgio je predstavil Mussoliniju glavne ravnotežje in načelnike samostojnih uradov ter imel pri tej priliki kratke nagovore na Mussolinija, nakar je ta poslednji izjavil, da bo posvetil italijanski vojski svojo energijo in vso svojo voljo. Nato sta imela Mussolini in Di Giorgio dolg prisrčen razgovor.

## Mussolinijev proglas na vojsko

RIM, 9. Takoj po prevzetju vodstva vojnega ministrstva je izdal Mussolini na vojsko sledeči proglas: "Poklican od zapuščanja N. V. kralja sem prevzel z današnjim dnevom začasno vodstvo vojnega ministrstva ter pošiljam pri tej priliki prvi ginen pozdrav častnikom, podčastnikom in moštvu. Moja naloga je točno določena. Hočem posvetiti vojski svoje najboljše energije, da napravim iz nje vedno bolj odlično orodje italijanske sile. Zahlevam radi tega, da ostane vojska zvesta svoji tradiciji, ki sloni na sledečih temeljih: stroga abstinenca od vsakega političnega udejstvovanja, visok smisel za dolžnost in železna disciplina, prisrčnost v odnosih z drugimi oboroženimi silami države in predvsem globoka vdanost kralju in domovini. Gotov sem, da bo armada Vittoria Veneta, opremljena brez odlašanja s potrebnimi sredstvi ter prepuščena srčnosti svojih voditeljev, jutri bolj kot včeraj gotov voditelj in čueta braniteljca države". Podpisan: Mussolini.

## Preureditev prometa na borzoh

Nove določbe o borznih agentih  
RIM, 9. Dames je bil objavljen kr. ukaz-zakon od 9. aprila 1925, ki izpolnjuje in izpreminja kr. ukaz-zakon od 7. aprila 1925. o borznih agentih.

V smislu tega ukaza-zakona bo treba pri nakupu in prodaji na rok vplačati 5% cene vrednostnih papirjev za operacije "fine" april, 10% za operacije "fine" maj, 15% za operacije "fine" junij in 25% za operacije fine julij in za poznejše despolosti. Pri nakupu na rok se vplačilo lahko izvrši z denarjem ali pa z državnimi ali od države zajamčenimi papirji ali s papirji, ki jih prizna trgovinska zbornica; pri prodaji pa se mora vplačilo izvršiti v denarju ali pa v papirjih, ki tvorijo predmet kupčije.

Borzni agenti, ki bi v smislu ukaza-zakona od 7. marca 1925. ne bili zopet imenovani, bodo lahko še nadalje izvrševali svoj posel, toda le z dovoljenjem finančnega ministrstva sporazumno z ministrstvom za državno gospodarstvo. Ti morajo predložiti nanovo prošnje trgovinski zbornici.

## Zvišanje učiteljskih plač

od 900—1200 lir  
RIM, 9. "Gazzetta Ufficiale" je objavila kr. ukaz-zakon od 31. marca 1925, št. 300, ki vsebuje določbe glede zvišanja plač ljudskošolskih učiteljev.

V smislu tega ukaza se povisa doklade za aktivno službo izrednih učiteljev na osnovnih šolah za 900 lir. Redni učitelji z ne več kakor 12 let službe (izvzeta izredna služba) bodo deležni poviška 1000 lir; redni učitelji z nad 12 let službe 1200 lir.

Radi tega poviška bodo morale občine, katerih šole so v deželni šolski upravi, prispevati državi 400 lir za vsakega učitelja. One občine pa, ki same upravljajo šole, bodo morale same kriti stroške tega poviška. Ukaz je stopil v veljavo 1. aprila.

## Sožalje francoske vlade italijanski radi nesreče na oklopnici "Duilio"

RIM, 9. Fregatni kapitan Joubert, član francoskega poslanstva v Rimu, je podal danes v imenu svoje vlade ministrstvu za mornarico sožalno izjavo radi nesreče na bojni ladji "Duilio". Tudi francoski ministar za vojno mornarico je poslal admiralu Thon di Revelu sožalno brzojavko.

## Posvetovanja za rekonstrukcijo jugoslovenske vlade

Pasić na dvoru  
BEOGRAD, 9. (Izv.) Dopoldne se je mudil Pasić pri kralju. Avdijenca je trajala od 10.45 do 12. Ko je Pasić odhajal z dvora, je bil zelo veselega obraza. Na vprašanje novinarjev, ali je že podal ostavko, je odgovoril: "Nema ostavke". Novinarji so ga nato vprašali, kaj je z rekonstrukcijo. "Tudi rekonstrukcije se ni". Pasić se je nato podal v svoj kabinet, kjer je sprejel ministre: Miletića, Vukičevića, Gjuršića in Stanića.

Vest, da odide Pasić za velikonoč v Dalmacijo, se je prvotno zanikala; danes pa se vest potrjuje. Pasić odide v Cavtat pri Dubrovniku.

Za Pasićem je bil na dvoru vojni minister Trifunović. Popoldne se je kralj odpeljal v Topolo, odkoder se vrne v soboto. V Beograd došpe iz Bukarešta tudi kraljica Marija, nakar se kraljeva dvojica odpelje v Ilidžo pri Sarajevu, kjer ostane med velikonočnimi razmisli.

## Vesti o pogajanjih med radikali in frankovci zankane

BEOGRAD, 9. Vesti o pogajanjih med radikali in frankovci se zankajo. Pasićev prijatelj izjavlja, da Pasić najodločneje obsoja vsak poziv, ki se dela s frankovci. Pasić ve, da frankovci nikogar ne predstavljajo, da so pri zadnjih volitvah dobili vsega skupaj komaj 2300 glasov ter obsoja one, ki kompromitirajo radikalno stranko. Ko je g. Jelenić odhajal v Zagreb, je Pasiću samo rekel, da gre tja, da se na licu mesta prepriča o efektu govora g. Pavla Radića. Niti g. Jelenić, niti g. Živković nista dobila nobene misije, niti od Pasića, niti od kakega Hrvata radikalne stranke. Pasić tudi najodločneje demantira vse vesti, da se bavi s vprašanjem koncentracije in da je to kraljeva želja.

Jutrišnja "Samouprava" bo objavila uvodnik pod naslovom "Koncentracija", v katerem v imenu vlade najodločneje demantira vesti, ki so samo želje opozicije. Glavni politični pomen zadnjih volitev v narodno skupščino leži v tem, da se je z ozirom na politično orijentacijo razčistil položaj v državi. Za koalirani stranki v vladi, kateri se glede programa skoro nič ne razlikujeta, se je ustvarila popolna možnost za zdravo in uspešno vodstvo državnih poslov. Še večji razlog je urejevanje notranjega političnega položaja. Odnehanje od protustavnega pravca v politiki je, aloo se najmočnejša politična skupina opozicije vrača k političnim normam, določenim po državni ustavi. Zato je neutemeljeno govoriti o kakim izpremembi v politiki današnje vlade, ki triumfira in ki ji ni potrebno, da ustvarja nove težavne krize radi utuhe omih, ki bi z intrigantskim pisanjem nekaterih opozicijskih listov utegnili tudi samo trenutek položaj premotiti. "Samouprava" pravi končno, da se o takih in sličnih kombinacijah niti ne razmišlja.

Današnja "Reč" piše glede pogajanj s frankovci, da je izključeno in popolnoma nemogoče, da bi se taka pogajanja vodila s frankovci z vednostjo vodstva radikalne stranke. Jasno je, da nikdo od vodstva in nikdo od vplivnih faktorjev v radikalni stranki ne želi, da bi se stranka kompromitirala s pogajanjem z radičevci. Gospod Jelenić, ki sam obeta frankovcem vstop v vlado, kraljevo kronanje v Zagrebu in ustanovitev reda kralja Tomislava, dela na način pustolovca, s čimer resni politiki nimajo ničesar skupnega. Nato "Reč" na kratko objavlja zgodovino protidržavnega in protijugoslovenskega delovanja frankovcev, ki so se posebno izkazali kot srbofobi ter obeta, da bo objavila originalni zapisnik seje hrvatskega sabora po umoru Franca Ferdinanda, v kateri so se frankovci nesramno vedli napram Srbom.

V zvezi z vestmi, ki se širijo o pogajanjih radikalov s frankovci, je značilna izjava, katero je zagrebiški dopisnik "Reči" dobil od g. Ivkovića, ki je baje bil eden od glavnih pogodbjenikov. Gospod Ivković pravi, da odklanja, da bi bil s frankovci dosežen kakršnokoli sporazum o vstopu v radikalno vlado: o tem sploh ni bilo govora, temveč so se razgovarjali samo za svojo osebno orijentacijo.

Omeniti je še treba, da obstoji v vodstvu radikalne stranke struja, ki je vedno gojila načrt, da bi razen samostojnih demokratov in radičevcev pridobila zase tudi druge Hrvate. Na ta način je tudi razumljivo, kako sta mogla dr. Surmin in dr. Drinković priti v vlado poleg samostojnih demokratov. Popolnoma gotovo pa je, da bo eksperiment s frankovci doživel isti neuspeh, kakor ga je eksperiment z dr. Surminom in dr. Drinkovićem.

Tudi vesti današnjih listov zanikajo priobola.

DUNAJ, 9. Včerajšnji jutranji listi iz Beograda brzojavno poročajo, da so bila dne 6. t. m. zaključena pogajanja med radikalno stranko in Pavlom Radićem, in sicer s popolnim uspehom. Sporazum je bil sklenjen na temelju, da sestavi ta narodno-radikalna stranka in hrvatska seljaška stranka na podlagi vidovdanske ustave skupno vlado, kateri bo predsedoval Nikola Pasić. Radčeva stranka dobi v tej vladi tri ministrska portfelje in 4 mesta državnih podtajnikov. Pogajanja o osebnih pravicah se bodo nadaljevala in zaključila koncem tega meseca.

BEOGRAD, 9. Po avtentičnih informacijah na merodajnem mestu ugotavlja vsi dopisniki, da so poročila dunajskih listov glede sporazuma med radikali in HSS od kraja do konca izmišljena.

## Mednarodna pogajanja v Beogradu

BEOGRAD, 9. (Izv.) V mesecu maju se bodo izvršila med prizadetimi državami v Temesvaru pogajanja za ureditev prometa po Donavi. V maju se bodo vršila med Jugoslavijo in Rumunijo pogajanja glede žerdanskega kanala.

Dne 20. t. m. pričnejo v Beogradu med Jugoslavijo in Grčijo pogajanja za sklenitev prijateljske pogodbe. Vest, da bo Grčijo zastopal Venizelos, se zanika.

## Zeleniška konvencija med Poljaki in Jugoslavi

BEOGRAD, 9. Kakor poročajo iz Varšave, je med Poljake in Jugoslavijo dosežen sporazum o železniškem prometu. Obenem je sklenjeno, da se napravi železniška konvencija med jugoslovensko in poljsko državo.

## Bivanje avstrijskih strokovnih delavcev v Jugoslaviji

BEOGRAD, 9. (Izv.) Danes so posetili zunanje ministrstvo Nintića italijanski poslanik doc. Brindani in avstrijski poslanik

Young in avstrijski poslanik Obinger. Poslednji je izročil zunanjemu ministru noto svoje vlade, v kateri pravi avstrijska vlada, naj bi minister za socialno politiko zopet dovolil bivanje avstrijskih strokovnih delavcev v Jugoslaviji.

## 200.000 dinarjev poverili

ZAGREB, 9. (Izv.) Policija je danes pripeljala v zapor nekoga Horvata, ki je pri pokrajinski upravi poveril 200.000 dinarjev in nato zbežal.

## Pogreb Milana Pluta

LJUBLJANA, 9. (Izv.) Danes ob 15. uri se je vršil pogreb novinarja in rezervnega kapetana Milana Pluta. Pokojniku so bile izkazane vojaške časti. Pogreba so se udeležili: vsi ljubljanski novinarji, častniški zbor z divizionarnim Stojanovičem, gen. Živkovićem in Trifkovićem ter polkovnikom Neđelkovićem, ljubljanski Sokol ter mnogo drugih pokojnikov prijateljev. Ob grobu sta govorila g. Virant, predsednik ljubljanske sekcije Novinarskega združenja ter pisatelj Vladimir Levstik.

## Smrt uglednega igralca

LJUBLJANA, 9. (Izv.) V ruski bolnici v Pančevu je umrl Boris Putjata, bivši načelnik ljubljanske narodnega gledališča. V Ljubljano je prišel l. 1920. ter si kmalu pridobil simpatije tukajšnjeja prebivalstva.

## Herriot odločen sprejeti borbo

### za finančne načrte

PARIZ, 9. Po sinočnji seji ministrskega sveta, ki je trajala preko polnoči, je bilo izdano sledeče uradno poročilo:

"Finančni minister je poročal svetu o okoliščinah, v katerih se nahaja v komisiji zbornice proučevanje zakonskega načrta za finančno ozdravitev. Svet je sklepal o tem načrtu ter vzel na znanje izjave ministra za poljedelstvo, ki je poročal o položaju žitnega trga. Trgovinski minister je poročal o poteku francosko-nemških gospodarskih pogajanj."

S tem se morajo smatrati vse vesti o morebitni ostavki Heriotove vlade za neosnovane. Ministrstvo ostane na svojem mestu in bo sprejelo parlamentarno borbo. Renandel, Paul Boncour, Leon Bhum in Vincenc Aurioi, ki so sinoči konferirali s Herriotom, so zapustili ministrsko predsedništvo ob 21.10. Boncour je izjavil novinarjem, da se je na tem sestanku razpravljalo o političnem položaju na splošno. Dostavil je še, da ne misli Herriot podati ostavko.

## Sadoul oproščen

PARIZ, 9. Kapetan Sadoul je bil sinoči oproščen od vojaškega sodišča v Orleansu. Občinstvo je sprejelo razsodbo z živahnim odobravanjem.

## Vandervelde — belgijski ministri predsednik

PARIZ, 9. Vandervelde bo pozvan od kralja, da sestavi novo belgijsko vlado.

## Hindenburg sprejel kandidature

### za mesto predsednika republike

BERLIN, 9. Včeraj popoldne je blok desničarjev proglasil Hindenburga za kandidata za mesto državnega predsednika. Vest so objavili večerni listi v posebnih izdajah.

## Izseljevanje v Avstralijo

LONDON, 8. Agencija Reuter poroča iz Melbourne-a: Notranji minister je sporočil danes v zbornici, da se ukaz, v smislu katerega se sme priseliti v Avstralijo le 100 tujcev na mesec, ne tiče italijanskih izseljencev. Minister je dostavil, da sporazum med Italijo in Avstralijo ne določa števila priseljencev; v sporazumu je samo rečeno, da bo italijanska vlada pazila, da

bodo imeli italijanski državljani, ki se nameravajo izseliti v Avstralijo, pri sebi 40 šterlingov (okoli 4.600 lir), dalje da bodo zdravi in še ne kaznovani.

## Napad na Balfourjevo stanovanje v Damasku

### Kaj pravi Balfour?

LONDON, 9. Agencija Reuter dobiva iz Damaska, da so Arabci priredili sovražne demonstracije pred hotelom Victoria, kjer se je nastanil lord Balfour. Demonstranti so zmetali več kamnjev skozi hotelska okna. Lord Balfour je izjavil, da nikakor ne bi prišel v Damask, če bi bil pravčasno obveščen, da mu pripravljajo tukajšnji meščani tak sprejem. Policija je aretirala več Arabcev ter zastražila dohode k hotelu Victoria.

## Za zvišanje mirovne pogodbe

LONDON, 9. Chamberlain je imel v Birminghamu govor, v katerem je odločno zahteval revizijo mirovne pogodbe. Chamberlain je prvi minister vnanjih zadev, ki je javno izrekel to zahtevo. Po njegovem mišljenju bi se dala mirovne pogodbe revidirati polagoma tečom več let.

## Patrijarh Tihon umrl

MOSKVA, 9. Patrijarh Tihon je danes v 60. letu starosti podlegel srčnemu krču.

## Volitva v sovjetsko skupščino

MOSKVA, 9. Izid volitev v sovjetsko skupščino je sledeči: komunistov 2554, neopredeljenih 1308. Volilna abstinenca je znašala 34 odst. Med izvoljenimi je 933 žensk.

## Demonstracije brezposelnih na Dunaju

### Spopadi med delavci in policijo — Več delavcev ranjenih in aretiranih

DUNAJ, 9. Tu so se vršile včeraj burne demonstracije brezposelnih. Delavci so se zbrali v bližini osrednje posredovalnice dela in nato odkorakali v četverostopih proti Ringu. Pred občinsko posvetovalnico je nastopilo več delavskih voditeljev, ki so ostro napadali vlado radi vladajoče brezposelnosti. Ko so se začeli demonstranti premikati proti parlamentu, je prišlo do neprijetnih prizorov. Demonstranti so pričeli metati kamnje na policjske straže. V svrhu samoobranbe je slednja rabila orožje. Več demonstrantov je bilo pri teh spopadih znatno ranjenih.

Tudi pred justično palačo so brezposelni delavci izzvali nemire. Napadli so policijo s palicami. Ker se delavci na poziv stražarjev niso hoteli raziti, se je policija ponovno poslužila orožja. Pri tej priliki je bilo i več demonstrantov ranjenih. Policija je izvršila številne aretacije.

## Pilanner Baltin umrl

DUNAJ, 9. Dames ob 10. uri je umrl bivši armadni poveljnik v svetovni vojni general Pilanner Baltin.

## Sovjetska pisarna na Dunaju

LONDON, 9. Diplomatski sodružici "Daily Telegraph" poroča očitno po naročilu uradnih angleških krogov, da se je na Dunaju ustanovila posebna pisarna za širjenje boljševiške propagande po Balkanu. List izraža upanje, da bo avstrijska vlada na delovanje pisarne s posebno pozornostjo pazila.

## Sestanek Male entente

BUKAREST, 9. Listi poročajo, da se vrši prihodnja konferenca Male entente dne 3. maja.

## Dr. Beneš potuje na Poljsko

VARŠAVA, 9. Poljski listi poročajo, da obišče češki minister vnanjih zadev dr. Beneš okoli 20. maja Varšavo.

## Potres porušil mehikansko mesto

LONDON, 9. Listi dobivajo iz New Yorka, da je potres in vulkanski izbruh popolnoma uničil mesto Somorete v Mehiki.

# DNEVNE VESTI

## Na naslov slovenskih županov

Neštnevilne prosvetne prireditve zadnje čase dokazujejo, da je naše ljudstvo že skoro prebolelo ono povojno psihozo, popolnoma brezbržno za prosvetno delovanje, za vse dobro, lepo, plemenito. Z naglimi koraki se že bliža čas, ko se dvigne naše društveno snovanje do one točke razvoja, ki jo je doseglo pred svetovno katastrofo.

Z zadoščenjem moramo priznati, da tudi oblastva kažejo, vsaj na društvenem področju večjo prizanesljivost, če že ne umevanja prosvetnih težej našega ljudstva.

Toliko bolj obsojanja vredni so nekateri pojavi zadnjega časa (z zadoščenjem in resnici na ljubo moramo ugotoviti, da teh slučajev ni mnogo), ki nas morajo skrajno ogorčiti s svojo gorostasnostjo, da ne rečemo podlostjo.

Za vsako javno prireditev je potrebno, kot splošno znano, dovoljenje varnostnih oblasti (navadno podprefektura), ki ga ta-le izdaje po poročilu (takozvana "nulla osta") od strani krajevnih varnostnih oblasti, t. j. orožnikov in županov. Če je to poročilo neugodno, seveda dovoljenja za prireditve oblastva ne izdajo. ZNANO NAM JE NEKAJ SLUČAJEV, DA SO OROŽNIKI PRIPRAVLJENI DATI UGODNA POROČILA, — saj je poznano naše ljudstvo po svoji mikoljubnosti — A GA NAŠI SLOVENSKE ŽUPANI ODREKAJO, KOT N. PR. V ROČINU IN VIPAVI. Iz kakih razlogov? Nočemo zaenkrat

rekrimirati, toda pridržimo si, da v slučaju potrebe bolj jasno spregovorimo.

Pomislite, ljudje božji, kaj to pomeni! — OD LJUDSTVA IZVOLJENI VRŠILEC LJUDSKE VOLJE ODREKA TEMU LJUDSTVU PRAVICO DO IZOBRAŽEVANJA, pravico in možnost, da se duševno dviga in postane vredno svojega človeškega dostojanstva ter se stavi v isto vrsto s prosvetljenimi narodi. Ali si je mogoče misliti večje neumevanje težej in potrebe ljudstva?! In taki ljudje naj bi bili izbrani tolmači ljudskih težej?! — Ne dajte, da bi bilo treba bolj določno govoriti! Vihar ljudske nevolje je zgrabil one, ki bi zagrešili nad njim izdajstvo. — Cesar nam varnostni organ oblasti ne odreka, to nam odreka tak od ljudstva izvoljeni izbrane!

Ne dajte, da bi bilo treba o takih činih nad našim ljudstvom še pisati!

## Pozor pri sedanjem sklepanju konkordatov

Te dni so bili lčfanci kot po navadi naši ljudje na razne davčne urade, tako n. pr. v Tolminu in Gorici, v svrhu sklepanja konkordatov. Uradniki pa te čase silno pazijo nato, kdo je škodo povzročil — ali obstrlejevanje ali vojaščina. Ker v marsikaterem spisu ni razvidno jasno, kdo da je škodo napravil, izpostavljajo kmete pravemu navzkrižnemu ognju vprašani, kako da je škoda nastala. In marsikateri kar tako nevedoma blekne: avstrijska vojska ter misli pri tem na obstrlejevanje, pokončevanje po direktnih vzrokih vojne. Seveda s sklenitvijo konkordata ni na ta način nič. Zato



